

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 426/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], advokátska kancelária, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 11 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Co 94/2014 z 20. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 94/2014 z 20. januára 2016 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 282/2013 z 23. septembra 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol zamietnutý žalobný návrh sťažovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia peňažnej sumy vo výške 7 366,71 € s príslušenstvom z titulu náhrady straty na zárobku pri invalidite a uloženia povinnosti vyplácať sťažovateľovi mesačnú úrazovú rentu v sume 303,39 € na tom skutkovom základe, že sťažovateľ bol uznaný invalidným rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 18. augusta 2008. Okresný súd svojím rozsudkom zamietol sťažovateľov návrh z dôvodu premlčania, keď poukázal na to, že sťažovateľ sa o strate na zárobku dozvedel v roku 2008, keď mu bolo doručené rozhodnutie Sociálnej poisťovne o invalidnom dôchodku. Keďže žaloba bola podaná až 26. júla 2013, bola podaná až po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty, okresný súd žalobu zamietol z dôvodu vznesenej námietky premlčania.

Krajský súd na odvolanie sťažovateľa svojím napadnutým rozsudkom potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti koncentroval svoju argumentáciu do tvrdenia o nesprávnom právnom posúdení nároku a neakceptovateľnosti premlčania tohto nároku, keďže návrh pozostával z pravidelnej mesačnej náhrady za stratu na zárobku pri invalidite smerom do budúcnosti, a preto sa nemohli sťažovateľovi premlčať čiastkové nároky, ktoré mu vzniknú až v budúcnosti, respektíve o ktorých nevie, či mu v budúcnosti vzniknú. Sťažovateľ poukazoval aj na to, že doteraz mu nebola stanovená miera poklesu vykonávať pracovnú činnosť, teda že nemal vedomosť o výške škody, a preto bol toho názoru, že ním uplatnený nárok nie je premlčaný. V tejto súvislosti ďalej tvrdil, že *„je absolútne v rozpore s podstatou nároku na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite, ktorý má nahrádzať pravidelne sa opakujúce straty majetkových hodnôt zodpovedajúcich uchádzajúcemu zárobku, nenadobúdaných od vzniku nároku na náhradu straty prvého zárobku do budúcnosti“*, pretože takýto *„výklad vedie k absurdnému záveru, že nárok na všetky*

jednotlivé dielčie nároky zodpovedajúce budúcim stratám na zárobku poškodeného sa premlčí skôr, ako tieto straty a táto škoda poškodenému vôbec vzniknú“.

V nadväznosti na právne závery, ku ktorým krajský súd dospel, sťažovateľ zhodnotil, že *„výklad a právne posúdenie otázky premlčania v súvislosti s nárokom sťažovateľa na náhradu straty na zárobku pri invalidite je logicky neudržateľné a v rozpore so samotným účelom a zmyslom náhrady straty na zárobku pri invalidite. Takéto nesprávne právne posúdenie zo strany krajského súdu má však ďalšie ústavnoprávne dôsledky a v konečnom dôsledku svojimi účinkami vedie k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa.“.*

4. Sťažovateľ na základe uvedeného ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konania a priznal náhradu trov konania.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu

zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. Právo na spravodlivé prerokovanie veci garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

11. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

12. Krajský súd v napadnutom rozsudku v podstatnom uviedol:

„... možno prisvedčiť argumentom žalovanej, že v prípade nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti sa nejedná o dielčie nároky, pri ktorých by lehota plynula osobitne, tak ako to tvrdí žalobca, ale že ide o jeden nárok, ktorý má charakter opakujúceho sa plnenia a preto sa premlčuje ako celok a nielen jednotlivé plnenia z neho vyplývajúce, poskytované formou dôchodku.

Odvolací súd poukazuje na súdnu prax v obdobných právnych veciach, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 25Cdo 5381/2008 strata na zárobku po skončení práceneschopnosti a premlčanie : „Ak sa poškodený stane v dôsledku škody na zdraví práceneschopným a po skončení práceneschopnosti poberá iba invalidný dôchodok, môže získať vedomosť o rozsahu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, umožňujúci uplatnenie jej náhrady žalobou na súde až potom, čo bolo vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku a poškodený sa o ňom dozvedel. Dovtedy totiž nie je isté, či a v akej výške bude poškodenému priznaný invalidný dôchodok a teda ani v akom rozsahu došlo k strate na zárobku, aby nárok na jej náhradu mohol uplatniť na súde (porovnaj rozsudok bývalého Najvyššieho súdu SR 1 Cz 2/88 z 29.4.1988). Nárok vyplývajúci z § 447 Obč. zákonníka sa premlčuje ako celok, nielen nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce, poskytované vo forme dôchodku. Občiansky zákonník na rozdiel od Zákonníka práce (§ 261 ods. 2 zák. č. 65/1965 Zb. v znení účinnom do 30.6.2006, ďalej len „Zákonník práce“) - totiž nestanovuje medzi nárokmi, ktoré sa nepremlčujú, nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, alebo pri invalidite. Daná problematika už bola opakovane dovolacím súdom riešená (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR 25 Cdo 401/2005 z 18.5.2006 publikovaný v zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 36/2007, ďalej rozsudok Najvyššieho súdu SR 25 Cdo 3293/2006 z 25.7.2007) a Najvyšší súd nemá dôvod sa od uvedených záverov odchyľovať. Rovnako možno poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 25 Cdo /401/2005 R 36/2007 /NS ČR/ premlčanie straty na zárobku, občianskoprávny nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej

neschopnosti alebo pri invalidite sa premlčuje ako celok, nielen nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce, poskytované vo forme peňažného dôchodku.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností ako aj cit. judikatúry bolo potrebné rozsudok ako vecne správny potvrdiť.“

13. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu vrátane sťažovateľom prezentovaných nosných úvah (pozri bod 3, pozn.) konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z rozhodujúcich relevantných skutočností. V okolnostiach posudzovanej veci išlo o občianskoprávny nárok, ktorý podlieha premlčaniu ako celok, a to z dôvodu povahy tohto nároku, ktorým je opakujúce sa plnenie a ktorý nemá povahu náhrady mzdy, tak ako sa to snažil interpretovať sťažovateľ. Tieto úvahy sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávnych a procesnoprávnych zákonných ustanovení je napadnutý rozsudok krajského súdu náležite odôvodnený.

14. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom prezentované tvrdenia, jeho úsudky a ním predstretý právny záver, ku ktorému v primerane podrobnej argumentácii zdôvodnil svoje úvahy opierajúc sa o stabilizovanú judikatúru vyšších súdov. Ústavný súd sa teda z obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že v tomto ohľade sťažovateľ dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti jeho právnej veci, závery krajského súdu sú logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03).

15. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

16. Ústavný súd uzatvára, že právne závery krajského súdu nie je možné považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a sťažovateľom namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. K námietke sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd napadnutým rozsudkom zasiahol do jeho práva vlastniť majetok, ústavný súd uvádza, že právny názor krajského súdu nepovažoval za arbitrárny, svojvoľný a jeho napadnutý rozsudok za taký, ktorý by popieral účel a zmysel právnej úpravy, a nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označených práv sťažovateľa hmotnej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a napadnutým rozsudkom krajského súdu, preto aj túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016